Auca de Joan Coromines (1905-1997)

Un lingüista excepcional i un patriota com cal

1. Després de bregar un estona,
obre els ulls a Barcelona

2. ...Joan Coromines Vinyeaux,
que de gran serà escriptor.

3. Sa mare, na Celestina,
pedagoga, l'adoctrina.

4. El seu pare és un polític
catalanista i molt crític,

5. ... que tot ho afronta i supera
i que escriu «La vida austera».

6. Un manual que en Joan
es fa seu quan es fa gran.

7. Això explica bé el seu cas
d'home savi, dur i tenaç.

8. De petit se'n va a Sant Pol,
a l'estiu, a prendre el sol.

9. On aprèn dels pescadors
el seu llenguatge sucós.

10. És encara un caganiu,
quan a Pompeu Fabra escriu.

11. L'any 1923,
com aquell qui no fa res,

12. ... fa Filosofia i Dret,
dues carreres de pet.

13. L'any següent a Val d'Aran,
ja el trobem investigant

14. ...la llengua d'aquell racó,
l'aranès, parlar gascó.

15. L'home fa més del que pot:
fins s'implica en un complot.

16. Un complot que no surt bé
i s'escapa a Montpeller.

17. Quan en torna va a Madrid
a fer el doctorat i, ardit,

18. ...cap a Zuric falta gent!
Aquí Jakob Jud l'atén.

19. I encara se n'anirà
a París a estudiar.

20. Un cop torna a Barcelona
Pompeu Fabra l'esperona.

21. A l'IEC me l'incorpora
i, amb motxilla i cantimplora,

22. ...recull noms, fa mil enquestes
i s'enfila per congestes.

23. La Bàrbara, el 36,
pren per muller, tot feliç.

24. Ve la guerra i, solidari,
s'hi apunta voluntari.

25. Quan acaba l'enrenou
s'exilia el trenta-nou.

26. I es retroba amb el seu pare,
que, malalt, tot l'aclapara.

27. Cap a Cuyo, a l'Argentina,
és on l'home pelegrina

28. Ja que allí podrà ensenyar
llatí i també castellà..

29. Fins que l'any quaranta-sis
torna a canviar de pis.

30. A Xicago ara es desplaça,
on ocuparà una plaça

31. ...per fer-hi de professor
fins a la jubilació.

32. D'on sovint ell toca el dos
i torna a casa joiós.

33. Per recórrer caminant
cada indret, cada topant.

34. Lentament, de mica en mica
les seves obres publica.

35. En castellà o en anglès,
com aquell qui no diu res.

36. I quan pot alça la veu
en manifestos arreu

37. ...denunciant la repressió
de la llengua i la nació

38. Mil nou-cents seixanta-set:
es jubila, i a pleret,

39. ...instal·lat ara a Pineda
no surt de la seva cleda.

40. On fa una obra fora mida,
una piràmide ardida.

41. Un tresor de la memòria
col·lectiva, de la història,

42. ...que el nostre país descriu.
«Onomasticon» es diu.

43. I el seu mític «Diccionari
de la llengua», un llarg sumari,

44. ...un armari o bé un arxiu
de la parla que perviu.

45. I que sempre va honorar
aquest savi català.

46. Home honest, de gran talent,
auster, docte i persistent.

47. Diguem, doncs, que era en Joan
Coromines un gegant.

48. L'any noranta-set finà
i aquí l'auca hem d'acabar.

Joan Vilamala, 2006

La paret de les auques - http://www.auques.cat - Jordi Fons, Joan Vilamala